

Con người biết bảo vệ nguồn lợi, chỉ cho riêng mình thôi sao?!

Đuổi Chim

HB 29-8-2023

Một vạt lúa nương, và một ruộng ngô của người dân vùng núi, xóm Ba Khan, Hòa Bình. Lúa đang chín, vạt vàng vạt xanh, chuẩn bị vào mùa thu hoạch. Ngô đang cũng đang thời kỳ trổ cờ, đậu bắp.

Hình ảnh: Ruộng lúa, nương ngô, lập ló bù nhìn đuổi chim.

Để đuổi chim ăn lúa, con người từ lâu đã biết cách “đọa đuổi chim” bằng việc buộc các bù nhìn lên cọc tre, nứa, cắm ở ruộng. Gió thổi, bù nhìn đung đưa, trông như có người đang làm nương rẫy, khiến cho chim chóc sợ không dám xuống ăn thóc lúa ở ruộng.

Đó là mưu kế mà con người lợi dụng “tâm lý” sợ người của chim để bảo vệ thành quả lao động, tức là hoa lợi, trên ruộng nương của mình.

Cách ruộng không xa, chỉ chừng một cây số là rừng. Người già trong bản khi được nhờ dẫn tới nơi có một đôi cây trà hoa vàng—loại trà đang rất “nổi danh” hiện nay, nhờ các công dụng mà người Nhật và người Hàn đang cổ vũ như: giải độc, điều hòa tim mạch và chống oxy hóa ngừa ung thư da,...—đã trả lời rằng trà hoa vàng trước kia có nhiều, nhưng nay đã bị tận thu, khai thác nhô cả cây, nên vào rừng tìm cũng không ra nữa. Không thể bảo tồn nổi chỉ vì lợi ích kinh tế [1]. Chắc phải lên rất cao, vào rừng sâu, may ra mới lác đác bắt gặp.

Đây là sự bất cân xứng rõ rệt khi con người thì nghĩ mọi cách để bảo vệ chút hoa lợi của mình, trong khi đó tận thu nguồn lợi thiên nhiên. Ấy thế nhưng tái tạo lại một cơ chế “bán dẫn” để phục hồi giá trị môi sinh theo cách tương tự [2], thì loài người có vẻ lại tự giấu đi sự “thông minh, lanh lợi” của mình, cố gắng không hiểu.

References

[1] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Building eco-surplus culture among urban residents as a novel strategy to improve finance for conservation in protected areas. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 426. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01441-9>

[2] Vuong, Q. H. (2021). The semiconducting principle of monetary and environmental values exchange. *Economics and Business Letters*, 10(3), 284-290. <https://reunido.uniovi.es/index.php/EBL/article/view/15872>